

TÁJÉKOZTATÓ ANYAG A POLGÁROK MÁSODIK BESZÉLGETÉSÉHEZ

...amit azoknak javasolunk,
akik többet szeretnének megtudni

A 30 szakpolitikai ajánlás részletes változata

1. Humanisztikus kutatás arról, hogy mit jelent napjainkban a haldoklás méltósága az európaiak számára

A javaslat leírása

Európai összehasonlító, részvételen alapuló (antropológiai) kutatást kellene végezni az elöregedő népességről napjaink társadalmában, amelyben egyre jobban elhalványodik a hagyományok és a vallás szerepe.

A polgárookra összpontosító vizsgálat során az emberek találkozhatnak, közösséget alkothatnak és megbeszélhetik az aggodalmaikat a haldoklás méltóságával kapcsolatban.

A tudományos és technológiai megoldások már léteznek, de az uniós tagállamokban különböznek a jogszabályi keretek. Kommunikációs kampányt kell indítani, hogy felvilágosítsuk az embereket a szabályozások eltéréseinek következményeiről és problémáiról (halálturizmus: a gazdag emberek megengedhetik maguknak, hogy elmenjenek egy svájci kórházba, ahol engedélyezett az eutanázia*). A kampány párbeszédet indíthatna az európai értékekről, és a polgárok elmondhatnák a véleményüket a nemzeti szabályozások megváltoztatásának szükségességéről. Ez a párbeszéd része lenne a lakosságot is bevonó kutatásnak a közvélemény változásáról, és aztán erre lehetne alapozni a jogszabályok módosítását.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Az eutanázia* újdonság a legtöbb uniós tagállamban, miközben néhány uniós és Unión kívüli országban valamilyen mértékben már bevett dolog (Hollandia és Svájc).

- **Fontosság**

Nagyon lényeges, hogy az uniós társadalmak olyan értékek felé mozduljanak el, amelyek tiszteletben tartják az egyéni autonómiát. Az európai identitás bizonyos európai értékek elfogadását jelenti. Ha minden országban bevezetnének egy liberális keretrendszert, az megoldaná a halálturizmus problémáját.

- **Időzítés**

A tudományos és technológiai megoldások már rendelkezésünkre állnak. A gondolkodásmódot és a szabályozást kell együttesen megváltoztatni egy kommunikációs kampány segítségével, amely az egész Unióra kiterjed. Ez utóbbit be lehetne emelni a 8. keretprogramba, mivel ehhez pénzügyi forrásokra van szükség, miközben a szabályozás változásai e kampány eredményeként valósulnának meg. Ezek a változások nem igényelnek plusz erőforrásokat, a parlamenttől függ, hogy meghozza-e a szükséges döntéseket.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

7. jövőkép: Méltósággal lehessen meghalni egy segítővel, a család és a rokonok körében
Az ajánlás kapcsolódik még: 11. jövőkép: Halálútlelő

*A csillaggal jelölt fogalmak magyarázata a szöveg végén lévő Szótárban olvasható

2. Eszközök a fogyatékos emberek számára

A javaslat leírása

A legkorszerűbb eszközök kifejlesztésére van szükség a fogyatékos emberek számára.

Az eszközöket a társadalomtudósokkal való szoros együttműködésben és a részvételükkel kell kidolgozni. Két területen kellene bevonni szociológusokat és pszichológusokat: az első a fogyatékos embereknek szánt eszközök megtervezése és bevezetése, a másik annak szabályozása és garantálása, hogy az új technológiák használatát vagy elutasítását szociális helyzetétől függetlenül mindenkinek joga legyen egyénileg eldönteni vagy más lehetőséget választani. Felvilágosító kampányt kell indítani a társadalomtudósok számára azért, hogy aktívan részt vehessenek a szakpolitika megformálásában és az eszközök kifejlesztésében. Az eszközöket nemcsak a fogyatékos, hanem az idős emberek számára is elérhetővé kell tenni, hogy enyhíteni lehessen a társadalom elöregedésének következményeit.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Az újdonsága az, hogy egy kiegyensúlyozott multidiszciplináris megközelítést vezet be ebben a témában, a technológiai és társadalomtudományi szakértők bevonásával.

- **Fontosság**

Nagyon lényeges kérdés a fogyatékos és az idős emberek számára az idősödő társadalomban.

- **Időzítés**

Ezt a témát be kellene emelni a 8. keretprogramba és jelentős pénzügyi támogatást kellene nyújtani hozzá.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

9. jövőkép: A fogyatékos emberek teljes értékű tagjai a társadalomnak

3. Európai tévé – egység a sokféleségben. Állandó műhely az identitás felépítéséről és kifejezéséről szóló kísérletekhez (IdenTVLab)

A javaslat leírása

A tévé hozzájárulna az európai identitás különböző formáinak kialakításához és lehetővé tenné a különböző kultúrák együttműködését, különösen egy olyan kísérleti kutatási program létrehozásával, amelyben gyerekek és fiatalok dolgoznának együtt a feladatokon.

Az IdenTVLab alapja az az elképzelés, hogy Európában a gyerekek és a fiatalok származásuk szempontjából európaiak, de meg kell tanulniuk, hogy hogyan válhatnak európai polgárokká. Az európai polgári identitást a nemzeti identitások mentén és azok beemelésével kell megteremteni. A megfelelő médiaeszköz, valamint a nézők és a média közti közvetítés megtervezése kulcsfontosságú eleme e munka sikerének (a virtuális teret és a modern kommunikációs technikát a tévével együtt kell alkalmazni).

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Ez az elképzelés (az IdenTVLab) akkor valósítható meg, ha a megközelítést és a hozzá szükséges eszközöket hozzáigazítják a célcsoportok – gyerekek és fiatal emberek Európa összes országából – életkorához. Ehhez a különböző médiaeszközök újfajta interaktív összekapcsolására van szükség.

- **Fontosság**

Az új interaktív média tanulási és részvételi lehetőséget nyújt ahhoz, hogy elsajátítsák az európai identitás leglényegesebb elemeit, és ezáltal elősegíti ennek az identitásnak a kidolgozásához és fenntartásához szükséges előfeltételek megteremtését.

- **Időzítés**

Az „IdenTVLab” elgondolásnak fontos szerepet kellene kapnia a 8. keretprogram* társadalom- és bölcsészettudományi (SSH)* programjában.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

10. jövőkép: Tévével az európai identitás megteremtéséért

4. Plug-and-play kommunikáció: szabványok az okos-készülékekhez

A javaslat leírása

Szabványosítással biztosítani kell, hogy az okos-készülékek (amelyek segítségével megvalósulhat az okos-társadalom jövőképe) márkától és típustól függetlenül kommunikálni tudjanak egymással. Figyelmet kell szentelni a biztonság és a magánélet védelme kérdéseinek. Megelőző jelleggel, előrelátóan kell kidolgozni a szabványokat, hogy elkerüljük az idő, a pénz és az erőforrások elpocsékolását.

Az okos-társadalomról szóló jövőkép megvalósításának egyik módja, hogy okos-környezetet hozunk létre a társadalom számára. Ezt az okos-környezetet sokféle okos-készülék alkotja majd, például olyan hűtőszekrények, amelyek maguk rendelik meg az élelmiszereket. Ehhez hatékony kommunikációra van szükség a gépek között, amit a plug-and-play kommunikációs szabványokkal lehetne biztosítani, és ezek a magánélet védelmét és a biztonságot is figyelembe vennék. Az is látható, hogy e kommunikációs szabványok létrehozása nemcsak felgyorsítaná az okos-készülékek bevezetését az okos-társadalom előmozdítására, hanem a nem kompatibilis dolgok elhagyásával meg lehetne előzni, hogy pénzt, időt vagy erőforrásokat pazaroljunk el.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Az okos-társadalom elképzelése nem új, de szükség van hozzá a szabványok kidolgozására.

- **Fontosság**

A kommunikációs szabványok nagyon lényegesek.

- **Időzítés**

Először a kommunikációs szabványokat kell kidolgozni, mert ezek nagyon lényegesek az okos-társadalom megvalósításához.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

12. jövőkép: Okos-társadalom

5. Jövőkutatás és vizsgálatok a decentralizált energiatermelő rendszerek fenntarthatóságáról és az energiával kapcsolatos konfliktusok megoldásáról

A javaslat leírása

Fontos lenne kidolgozni a decentralizált energiatermelés új módjait, mert egyre nagyobb mértékben be kell vonnunk az energiát szakaszosan szolgáltató megújuló forrásokat, amelyeket nem használunk ki eléggé a most meglévő rendszerekben. Ugyanennyire fontos tanulmányozni a termeléssel, az elosztással és a döntéshozatallal kapcsolatos kormányzati kihívásokat. És foglalkozni kell az energiagazdálkodás nemzetközi politikai dimenziójával is, amihez azt kell felismerni, hogy az energia nem a versenyről és a kontrollról szól, hanem egy európai országokon átívelő új, többszintű, egységes kormányzásról.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

A politika szintjén újdonságnak számít az energia megosztásának ötlete.

- **Fontosság**

A fosszilis üzemanyagokat kiváltó, megbízható és hatékony energiaellátáshoz fontos a megújuló energiák mielőbbi bevezetése.

- **Időzítés**

A fenntartható energia témája már fontos szerepet kapott a 7. keretprogramban*, és ez a közeljövőben is így lesz a 8. keretprogramban*, illetve az utána következőkben.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

13. jövőkép: Végtelen energia (nincs függés a fosszilis energiahordozóktól; helyben, környezetbarát módon állítják elő az energiát)

6. SSH* kutatási programra van szükség a munka jövőjéről helyi, regionális és globális szinten

A javaslat leírása

Ennek a kutatási programnak olyan témákat kell megvizsgálni, mint a munka újradefiniálása, a rugalmas biztonság (flexicurity)*, a foglalkozásszerű és az önkéntes munka közti határ, a munka és a magánélet egyensúlya, a minimálbér, az új állások és a társadalmi felelősségvállalás. Ehhez a kutatáshoz szükséges a polgárok részvétele. Szükség van a rugalmas biztonsággal (flexicurity)* kapcsolatos kutatásokra, fejlesztésekre és szociológiai vizsgálatokra, például az önkéntes munka szempontjából.

A foglalkozásszerű és az önkéntes munka közti határokat a következőképpen kellene megnyitni:

- 1) Megvizsgálni vagy megnövelni annak lehetőségét, hogy egy minimális juttatást lehessen adni az önkéntes munkáért. Lehetne érte olyan módon „fizetni”, hogy az illető nem pénzt kap, hanem csökkentik a munkaidejét. Ki kell dolgozni egy olyan, nem pénzben értendő fizetést, ami lehetővé teszi az emberek számára, hogy gondját viseljék a rokonaiknak vagy önkéntes munkában vegyenek részt. Ilyen önkéntes munka lehet például az ápolás, a természetvédelem, a közösségnek végzett munka stb.
- 2) Új lehetőségek a (szellemi vagy testi okból) csökkent munkaképességűek számára, hogy rövidebb munkaidőben dolgozhassanak.
- 3) Megvizsgálni és megnövelni annak lehetőségét, hogy az emberek megéljenek fizetéssel nem járó munkákból. Például közpénzt lehetne olyanok rendelkezésére bocsátani, akik fogyatékos embereknek gondját viselik.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Ebben a javaslatban az az újdonság, hogy megnyitja az önkéntes és a foglalkozásszerű munka közötti határt.

- **Fontosság**

Nagyon lényeges ahhoz, hogy emberibb léptékűvé váljon a munkaerőpiac.

- **Időzítés**

A kísérleti kutatásokat minél előbb el kell kezdeni és be kell vonni a munkaerőpiac résztvevőit is, például a szakszervezeteket és a civil szervezeteket. Egy ilyen kutatás elkezdődhetne a 8. keretprogramban*. Ez a program tartalmazna közgazdaság-tudományi kutatást és az európai munkaerőpiacok megnyitásával kapcsolatos legjobb gyakorlatok* vizsgálatát.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

17. jövőkép: Ahol akarát van, ott munka is van (Munka mindenkinek. Egy jövőkép a munka és a magánélet közti egyensúlyról, az önkéntes munkáról és a teljes foglalkoztatásról)

7. Több kutatás az emberi érzékszervek fejlesztéséről

A javaslat leírása

Egy ember például képes megkülönböztetni nagyon sokféle fehér színt, mert a természetes érzékszervek képességeit kiegészíti egy gép és az agy közötti közvetítés.

Előzetes, felfedező kutatásokat kell végezni a bionikus és a gép és ember közti közvetítésről azért, hogy javítsuk az emberi érzékszervek képességeit. A legnagyobb hangsúly a technológiai lehetőségeken és a hozzájuk kapcsolódó, ezen a területen zajló interdiszciplináris együttműködésekben lenne. Ezt ki kell egészíteni a közelmúlt pszichológiai, etikai és filozófiai interdiszciplináris kutatásai során nyert tudással, hogy elkerülhessünk mindenfajta visszaélést ezekkel a technológiákkal, mint például katonai célú felhasználást vagy az emberi jogok és az egyenlőség megsértését.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Már folyik néhány kutatás a bionikus és az ember és gép közötti közvetítésről. Az új megközelítésnek a téma pszichológiai, etikai és filozófiai vonatkozásaira kell koncentrálnia.

- **Fontosság**

Ez a kutatás nagyon lényeges mind a fogyatékos, mind az egészséges emberek számára (tekintettel arra, hogy tovább lehet fejleszteni a képességeiket).

- **Időzítés**

Egy ezzel a témával foglalkozó kutatást minél előbb el kell végezni, mert nagyon fontos lenne néhány jelentős társadalmi csoport, például a fogyatékosok és az idős emberek számára.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

19. jövőkép: Tégy emberré! (Egy álom az egészségről és a wellnessről, a technikáról és az erkölcsről)

8. Etikai véleményezést a bio- és bionikus termelésről

A javaslat leírása

Radikálisan új genetikai és technológiai kezelések lesznek 2050-re. Etikai kutatásokkal foglalkozó tanácsnak és tanácsadó testületeknek kellene európai szinten szisztematikusan megvizsgálni ezeknek a fejlesztéseknek az etikai vonatkozásait. Az etikai felülvizsgálatot kiegyensúlyozott módon kell elvégezni:

- az emberi kapcsolatokat kiegészítő és támogató robot- és bionikus (a technikai és a természetes világ között közvetítő) eszközök használatának innovatív lehetőségeit
- olyan tudományos megalapozottságú biotermelést, amely tiszteletben tartja a természet épségét, sértetlenségét.

A társadalomtudósoknak is komoly szerepet kell kapniuk e technológiák kifejlesztésében és bevezetésében. Társadalom- és élettudományi tudósokból létre lehetne hozni egy interdiszciplináris etikai kutatócsoportot, hogy aktívan közreműködhessenek a téma megfogalmazásában, bemutatásában és megvalósításában. Ezt az együttműködést általános gyakorlattá kell tenni úgy, hogy alaposan átgondolva létrehozunk egy Értékelő Bizottságot, amely a technológiai kérdések esetében etikai szempontból elbírálja a feltételeket és az előírásokat.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Nagyon újfajta megközelítésnek számít a globális etikai keretrendszer és az etikai kutatással foglalkozó tanácsok ötlete a bio- és bionikus termelésben, ami a „szuper ember” elképzeléssel és a természet épségének, sértetlenségének tiszteletben tartásával foglalkozik.

- **Fontosság**

Ez a téma nagyon fontos mind a szakértőknek (a szociológia és az élettudományok közötti új együttműködések miatt), mind a polgároknak (a változó életstílusok és az etikai elvek miatt).

- **Időzítés**

Figyelembe véve az ezen a területen zajló technológiai fejlődés sebességét, az etikai véleményezés már jelentős késésben van!

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

19. jövőkép: Tégy emberré! (Egy álom az egészségről és a wellnessről, a technikáról és az erkölcsről)

9. A városi tér optimalizálása: a sűrűn lakott európai ökövárosok felé

A javaslat leírása

Napjainkban fennáll a veszély, hogy ha szabadon hagyjuk növekedni a városokat, akkor korlátlanul fognak terjeszkedni. Ezért a kiegyensúlyozott városfejlődés érdekében a tér megtervezésére és optimalizálására, valamint a tudás és a szakpolitikák összehangolására van szükség. Ennek során figyelembe kell venni a jövőbeni klímaváltozásokat és javítani kell a városi élet kultúráján. Egy sűrűn lakott kísérleti európai ököváros új távlatokat nyithat abban, hogy hogyan lehet a városi tervezést fenntarthatóbbá tenni a földterületek hatékony kihasználásának figyelembe vételével. Nagyon lényeges a polgárok részvétele a sűrűn lakott európai ököváros megtervezésének és megvalósításának egész folyamatában. A sűrűn lakott kísérleti ökövárossal kapcsolatban számos kutatási kérdést kell megvizsgálni. Például:

- az ökövárosok sűrű szerkezetével kapcsolatos új hulladékkezelési kihívások (a zárt ciklusok * lehetőségeinek megvizsgálása).
- a városi terek kiegyensúlyozott használata: 1) el kell fogadni a földhasználat és az energiafelhasználás mérséklését, 2) növelni kell a városi életminőséget (amit az emberek is érzékelnek).
- a hatékony közlekedés kifejlesztése érdekében mérsékelni kell az utazási időt. Ehhez új technológiákat kell kifejleszteni, mint például a nagysebességű tömegközlekedés.

Végezetül pedig mivel egy technika vezérelte ököváros felülről lefelé zajló folyamat, a polgárok véleményének beépítése érdekében a részvételükön alapuló módszerekkel kell irányítani a fejlesztéseket. Indokolt az elővigyázatos megközelítés a városi terekkel kapcsolatban, mert a városi infrastruktúra változása és tervezése lassú folyamat, amelyet nem lehet egy-két napon belül megváltoztatni. A rugalmasság segíthet az elővigyázatos tervezésben. Sok fenntarthatósági probléma adódik össze a városi tervezés és a földhasználat során. Ez az egyik oka annak, hogy a probléma megfelelő kezeléséhez többféle szakpolitikára és a különböző szakpolitikai területek hatékony összehangolására van szükség. Ezt a feltételt jövőkutatással*, a városok számára kidolgozott új jövőképekkel lehetne teljesíteni.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Sok tervezés és kutatás van a városokkal kapcsolatban, de nincs még kísérleti vizsgálat az ökövárosokról.

- **Fontosság**

Európa jövője számára nagyon lényeges a környezetbarát városi életforma kifejlesztése (továbbra is megmarad a megvárosok problémája és új megoldásokra van szükség).

- **Időzítés**

Ez hosszú távú folyamat.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

20. jövőkép: Egy modern európai város 2050-ben

10. A közös agrárpolitikától az európai mezőgazdasági szakpolitikáig: vissza a kertészeti hagyományokhoz

A javaslat leírása

Jövőkutató* és összehasonlító vizsgálatok Európa különböző régióinak mezőgazdasági lehetőségeiről. Szakpolitikát kell kidolgozni Európában olyan kertészeti hagyományok újraterméséről, amelyek kiváló minőségű mezőgazdasági termékeket biztosítanak. És olyan szakpolitikára is szükség van, amely javítja a földművelők munkájának, ennek a tudásintenzív tevékenységnek a méltóságát. Az Uniónak mezőgazdasági intézetekkel és szakpolitikákkal segíteni kell Bulgáriát és másokat abban, hogy vonzó legyenek a mezőgazdasági szakértők számára.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Újraértelmezi a hangsúlyokat a mezőgazdaság esetében a kutatási, fejlesztési, innovációs programokban, amelyek az iparra koncentrálnak. Kutatási és innovációs szakpolitika a tudásalapú biogazdálkodásról. A mezőgazdasági munka megszervezéséhez új struktúrákat keres.

- **Fontosság**

Ez újfajta eszköz a munkanélküliség leküzdésére, új abban az értelemben, hogy még nem elfogadott. Az élelmiszereknek és más mezőgazdasági termékeknek hamarosan az egész világban bekövetkező hiánya miatt az Unió számára különösen fontos, hogy az élen járók egyike legyen ezen a területen. A mezőgazdaság más technológiák, például az infokommunikációs technológiák, a biotechnológia*, a szakértői rendszerek* vagy az „élő laboratóriumok”* piaci számára is ösztönzően hathat. Ez a mezőgazdasági politika segít az együttélés értékes régi hagyományainak, fenntartásában és megújításában.

- **Időzítés**

Szerepelnie kellene a 8. keretprogram* első pályázati kiírásában. Az új kertekkel kapcsolatos jövőkutatásokat be kell építeni a társadalom- és bölcsészettudományi (SSH)* témába.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

21. jövőkép: Bulgária – Európa kertje

11. Kutatás a termékekben lévő nagyon összetett anyagok használata és újrahasznosítása közti ellentmondásról

A javaslat leírása

Ösztönözni kell a termékek, például a számítógépek fejlesztését. Olyan módszereket kell kidolgozni, amelyek egyesítik a könnyű újrahasznosíthatóságot a nagy hatékonysággal. Olyan anyagok kutatásába kell befektetni, amelyek a termékek nagyobb hatékonyságához vezetnek és teljes mértékben újrahasznosítható anyagokból készülnek.

Az elmúlt években a technikai vagy fogyasztási cikkekhez használt legtöbb anyagot az alkalmazáshoz tervezték. Ez azt jelenti, hogy az anyagok nagyon speciálisak, különböző alapanyagok együtteséből vagy nagyon különleges tulajdonságú anyagokból állnak. Miközben ezek a folyamatok javítják a technikai, gazdasági és ökológiai hatékonyságot, ezeknek az anyagoknak a hasonló vagy más célokra való újra-felhasználása vagy újrahasznosítása komoly kihívást jelent. Ezt a problémát kétféle módon lehet megoldani: vagy olyan új anyagokat kell kifejleszteni, amelyek hasonló technikai teljesítményre képesek, miközben könnyen újrahasznosíthatók vagy újra (fel)használhatók, vagy olyan új eljárásokat kell kidolgozni, amelyek lehetővé teszik a nagy teljesítményhez szükséges anyagok újrahasznosítását vagy újra-felhasználását. Számos technikai és gazdasági kérdésre kell választ adni.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**
Jelenleg is érvényesül az újrahasznosítás elve, de nem olyan mértékben, amely elegendő lenne a jövőkép megvalósításához. Új látásmódot kell bevezetni az anyagok kifejlesztésével kapcsolatban, amelynek a termelők és a fogyasztók számára is vonzónak kell lennie gazdasági szempontból. Szükség lesz pénzügyi ösztönzőkre vagy kormányzati rendeletekre.
- **Fontosság**
Megmenteni a bolygót.
- **Időzítés**
Az erőforrások hatékony felhasználása rendkívül fontos a bolygó megmentése érdekében. A fenntarthatóság politikai kérdés.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

22. jövőkép: Ökotechnikai jövő

12. Közvetlen demokrácia e-szavazással

A javaslat leírása

Az e-szavazást nemcsak a parlamenti választásoknál lehetne alkalmazni, hanem általában a társadalom életét befolyásoló döntések meghozatalánál. Növelni kell azon ügyek számát, amelyeknél megkérdezzük a polgárokat, de nem kell az összes hétköznapi ügy kapcsán. A döntések egy részénél az e-választás segítségével be lehetne vonni a polgárokat.

Alapvetően arról van szó, hogy a polgárokat sokkal egyszerűbben be lehetne vonni a politikai döntéshozatalba. Lényeges a szavazás gyakorisága.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Az e-szavazáshoz szükséges technológia már létezik, de a használata még nem terjedt el.

- **Fontosság**

Az e-szavazás nagyon lényeges, mert hozzájárul a folyamatok demokratikusabbá tételéhez. A részvételt kiszélesíti és egyszerűbbé teszi. Meg kell vizsgálni a hatásait.

- **Időzítés**

Az e-szavazást fokozatosan kell bevezetni, mert a politikának és a társadalomnak is meg kell tanulnia, hozzá kell szoknia. Részvételen alapuló vizsgálati módszereket kell kidolgozni és alkalmazni e rendszer kifejlesztése során, hogy a polgárok megvitathassák a mellette és ellene szóló érveket, és kiegyensúlyozott döntést tudjanak hozni.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

25. jövőkép: Kapcsolat a generációk, a tér és az idő között

13. Az elismerés politikája

A javaslat leírása

Szükség van egy új kutatási téma kidolgozására, amelyet úgy hívnak, hogy „az elismerés politikája”, és egy terület, ország, régió, értékek, hagyományok stb. egyediségének erősítésével foglalkozik.

Az elismerés politikája fogalmának egy lehetséges meghatározása ez lehetne: „társadalmi párbeszéd egy közösségről, régióról vagy nemzetről”. Kétféle módon lehetne elvégezni ezt a kutatást:

- 1) az első módszer az lenne, hogy uniós és nemzeti szinten kritikai elemzést végeznének az elismerés politikájáról, a róla folyó beszédről. Ez koncentrálna mind a regionális fejlesztési, mind az idegenforgalmi politikára. Például az idegenforgalmi politikát olyan módon lehetne alakítani, hogy egy terület reklámozásánál az ott élők dönthessék el, hogyan jelenítsék meg az adott helyet, milyen értékeit ismerjék el.
- 2) A másik mód a kutatás elvégzésére az lehetne, hogy munkamegbeszéléseket szerveznek a polgároknak arról, hogy milyen képet szeretnének kialakítani magukról. Ezen eredmények nyomán alakítanák ki a közösség, a régió, az ország vagy Európa jövőre vonatkozó stratégiáit.

A kutatást ki lehetne terjeszteni annak vizsgálatára is, hogy milyen hatása van az idegenforgalmi vagy a regionális fejlesztési politikára annak, ha figyelmen kívül hagyják az elismerés koncepcióját. Az elismerés fogalmát az Unión kívüli területekkel kapcsolatban is lehetne alkalmazni, például az Afrikával való kapcsolatokban. A kutatás folyamán részvételen alapuló és/vagy cselekvéskutatási módszereket is kellene használni.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Miután ilyen kutatás még egyáltalán nincs az Unióban (és amennyire tudjuk, sehol máshol), ez a javaslat rendkívül újszerű.

- **Fontosság**

Ez a fajta kutatás nagyon lényeges az egyenlőtlenségek leküzdésében, miközben a világunkban egyre nagyobb mértékű a sokféleség, és segíthet az egyenlőtlenségi trendek megfordításában.

- **Időzítés**

Mielőbb el kell indítani ezt a kutatási programot. Ha nincs rá lehetőség a 8. keretprogramban*, akkor a 9.-be kell betenni.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

26. jövőkép: Egy Bulgária, egy Európa, egy világ – egy egész

Az ajánlás kapcsolódik még: 30. jövőkép: Afrikai körúton az EU elnöke

14. Szófia mint ökomodell az európai fővárosok számára

A javaslat leírása

Jelentős pénzügyi támogatással létre kell hozni egy európai ökováros programot azért, hogy támogassa az európai városok ökomodellé válását, valamint a legjobb gyakorlatok* egymás közötti megosztását.

Az egész Unióra kiterjedő, ökovárost modellező programnak interdiszciplinárisnak kell lennie, mivel sokféle tudomány kutatásaihoz kapcsolódik. Segítene nagyon jelentős társadalmi és környezeti problémák megoldásában, és ezzel párhuzamosan javítaná az életminőséget és erősítené a társadalmi befogadást. A pályázatoknál és szerződéseknél figyelembe kellene venni a levegő- és vízgazdálkodást, új zöld területek tervezését, valamint a meglévő ökológiai problémákra adható innovatív válaszokat.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Ennek az elképzelésnek az újdonsága az összetettségében és az interdiszciplináris jellegében van, valamint abban, hogy kidolgoz egy modellt az európai városok számára.

- **Fontosság**

Egy ökováros program modell lehet az összetett városfejlesztés számára, amely felhasználja a természeti erőforrásokat, javítja az életminőséget és erősíti a befogadást, hiszen a célcsoportja az egész társadalom.

- **Időzítés**

Ezt azonnal be lehetne tenni az uniós fejlesztési programok közé, mind a 8. keretprogramba*, mind más kapcsolódó programokba. Számtalan más tudományos megalapozottságú programhoz kapcsolódik, és a szabályozásban is rengeteg változtatást kell majd végrehajtani (a földhasználat stb.)

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

27. jövőkép: Szófia – a zöld főváros

15. Egyezmények a termelői szervezetekkel az antibiotikumok és a hormonok mellőzéséről

A javaslat leírása

Az antibiotikumokról és a hormonokról egyezményeket kell kötni helyi vagy regionális szinten, de európai szinten össze kell ezeket hangolni. Ez hatékonyabb lehet a jogszabályok módosításánál, mivel felelősségérzetet hoz létre alsóbb szinten, de nem okoz bonyodalmat a nemzetközi kereskedelemben. Ha helyi szinten kell végrehajtani a szabályokat, az illetékes hatóságok közeli kapcsolatban lehetnek a felelőségük alá tartozó területtel. Ha európai szinten összehangolják az előírásokat, akkor minden termelő ugyanolyan feltételekkel indulhat a versenyben. Önmagát szabályozó rendszerként kell működnie, de úgy, hogy a magánszférába tartozó minőségbiztosítási ügynökségek felügyelik a működését.

Az állatokkal való bánásmódnak etikai vonatkozása is van. Támaszkodhatunk azokra a meglévő munkákra, amelyek azt vizsgálták, hogy mik az állatok, milyen státusuk van. Az állatok jogaival és az állatokkal való bánásmóddal kapcsolatos etikai szempontok figyelembe vétele érdekében az állattartással kapcsolatban el kell mozdulni a puszta gazdasági megközelítéstől az etikai megközelítés felé. Ennek érdekében felül kell vizsgálni olyan véleményeket, mint például az, hogy az emberek egzisztenciális szinten az állatok felett állnak. Első lépésként elindíthatnánk egy (filozófiai, etikai, természettudományos, jogi) kutatási programot néhány alapvető kérdés megválaszolására, mint például az, hogy többek-e az állatok puszta árucikkénél, hogy lehetnek vagy nem lehetnek jogaik. Ezáltal felülvizsgálhatnánk az állatok jelenlegi jogi helyzetét. Ezzel együtt újra kell gondolni azt, ahogy felneveljük, tartjuk és leöljük ezeket az állatokat, valamint azt, hogy az állatok nem tárgyak, hanem érző lények. Ezt arra az elképzelésre alapozhatjuk, hogy nem lehet teljesen elválasztani egymástól az embereket és az állatokat.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**
Már folynak kutatások erről a témáról, de még nem számít bevett, elfogadott, gyakori kutatási területnek.
- **Fontosság**
Ez a javaslat mérsékelten fontos az európai politika szempontjából.
- **Időzítés**
Ezt a munkát el lehetne kezdeni a 8. keretprogramban*. A kutatásnak az állatok etikai, jogi és filozófiai státusára kellene koncentrálni.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

31. jövőkép: Felelős állattenyésztés az EU-ban

16. Innovatív részvételi struktúrák

A javaslat leírása

Nagyszabású feltáró cselekvéskutatásokat* kell végezni úgy, hogy új módszerekkel, például új kommunikációs technológiákkal segítsük a polgárok politikai, közéleti vitáit. Ezeknek a kutatásoknak a politikai kultúrát* kellene vizsgálniuk, tehát azt, hogy az újfajta részvételi struktúrák, módok hogyan hatnak a politikai rendszerre és magukra a polgárookra, akik részt vesznek benne. Ehhez olyan részvételi struktúrákat, módokat kell kidolgozni, amelyek demokratikusabbá teszik a politikai folyamatokat. Az új módszereknek figyelembe kell venniük a helyi politikai adottságokat, egy adott módszer például az egyik helyen alkalmazható, míg a másik helyen nem működik. Az európai identitásban sokkal nagyobb szerepet kell kapnia a helyi identitásnak, a helyi kötődésnek.

A cselekvéskutatásnak* a következőkkel kell foglalkoznia:

Felmérést kell végezni arról, hogy jelenleg milyen elgondolások, struktúrák, módok vannak Európában a polgárok bevonására. Az elgondolások között vannak olyanok, amelyeket szélesebb körben kellene elterjeszteni. Ilyenek például a technológiai fejlesztéseket vizsgáló felmérések, amelyekkel az európai parlamentek technológiai felméréseinek, angol rövidítéssel EPTA hálózatai* foglalkoznak.

A kutatáshoz és a különböző lehetőségek közül a legkívánatosabb kiválasztásához alkalmazni lehetne az „élő laboratóriumokat”*.

A nanotechnológiában és a biotechnológiában* már használnak olyan módszert, amikor bevonják az embereket a kutatásba.

Ezek az elgondolások nagymértékben javíthatják a politika átláthatóságát a közép- és kelet-európai országokban.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Az újdonsága abban van, hogy ez az elképzelés még nem tudott teret hódítani magának a kutatásokban, de különösen a közép- és kelet-európai országokban szükséges, hogy jobban megismerjék és elterjedjen.

- **Fontosság**

Ezt az elgondolást be lehetne emelni a vállalatok társadalmi felelősségvállalásáról szóló kódexekbe. Rendkívül lényeges ez a megközelítés két okból is: egyrészt erősíti a demokratikus részvételt, másrészt figyelmet fordít a kutatási eredmények társadalmi hatásaira. A tapasztalatok azt mutatják, hogy ez a nézet nem igazán elfogadott az új tagállamokban, amelyek korábban a szocialista táborhoz tartoztak.

- **Időzítés**

Ezt az elgondolást azonnal végre kellene hajtani, mert olyan változásokat eredményezne a döntési folyamatokban, amelyek segítenék az új programok kidolgozását és a fontosabb dolgok kiválasztását.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

32. jövőkép: Az EU az emberekért

Az ajánlás kapcsolódik még: 36. jövőkép: A tömegtájékoztatás szerepét átveszik a tájékoztató tömegek (kommunikációs technológiák a részvételi struktúrák, lehetőségek fejlesztésére), 42. jövőkép: Európa tévé (egy médiát biztosít ezekhez a módszerekhez)

17. Az előregedő társadalmaknak szükségük van innovációkra

A javaslat leírása

Kutatást kellene végezni annak feltárására, hogy a teljes foglalkoztatásból a teljes nyugdíjazásba való átmenetnek milyen hatása lenne a munkaerőpiacra. Az lenne a cél, hogy felülvizsgáljuk a nyugdíjpolitikát napjainkban jellemző merev nyugdíjkorhatárt és nyugdíjazási rendszert. Az emberek számára biztosítani kell, hogy a munkából a nyugdíjba való átmenet idején könnyen találhassanak és végezhesenek önkéntes munkát. Ehhez meg kell vizsgálni a legjobb gyakorlatokat* és a már meglévő tapasztalatokat a foglalkoztatás megváltozásáról, a nyugdíjba való átmenetről.

Meg kell változtatni a nyugdíjazási szabályokat napjaink előregedő társadalmában és tudásalapú gazdaságaiban, amelyekre az jellemző, hogy a foglalkozásszerű munka és a hobbik egyre jobban összekapcsolódnak egymással. Így az emberek dönthetnének úgy, hogy tovább dolgoznak a nyugdíjkorhatár elérése után. Össze lehet ezt kapcsolni a civil önkéntes munkával, valamint fizetéskiegészítéssel a munka és a nyugdíjazás közötti átmenet idejére. Vannak olyan uniós országok, amelyekben a nyugdíjkorhatár elérése után nem kötelező abbahagyni a munkát, de vannak olyanok is, ahol viszont kötelező, és ott sok, a tudásával pénzt kereső dolgozó számára komoly pszichológiai problémákat okoz a nyugdíjas időszak. A nyugdíjas korba való átmenethez itt javasolt fizetéskiegészítés nem kerülne sok pénzbe az országoknak, inkább a szemlélet megváltozására és új szabályozásra lenne szükség. Természetesen vannak olyan szakmák, ahol meg kell oldani a nyugdíjas munkavégzésből származó problémákat (például ha tovább dolgoznak a nyugdíjasok, akkor ott mások nem juthatnak munkához). Ugyanakkor az is igaz, hogy amikor az emberek elérik a 60 éves kort, nem nevelik már a gyerekeiket és több szabadidejük van, akkor belőlük válhat a legjobb munkaerő: tapasztaltak, megtanulták a munka menetét, rutinra tették szert és megvan a megfelelő munkamoráljuk. Miért kellene elküldenünk őket, ha nem akarnak nyugdíjba vonulni?

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Az uniós tagállamok egy részénél ez újnak számít, míg például Svédországban és a skandináv országokban már van valamifajta átmeneti időszak a munka és a nyugdíj között.

- **Fontosság**

Nagyon lényeges napjaink tudásalapú gazdaságaiban, ahol a munka és a hobbi gyakran összefonódik egymással, és ahol az emberek nem akarják abbahagyni a munkát csak azért, mert elérték egy bizonyos életkort. Azért is lényeges, mert Európában nő az idősek aránya, és így meg lehetne oldani a nyugdíjrendszer néhány súlyos problémáját. Nagyobb szabadságot ad az egyes embernek, megtervezheti a saját életútját és lehetővé teszi, hogy egyszer azzal is foglalkozzon, amivel mindig is szeretett volna.

- **Időzítés**

Az elgondolás megvan, csak minél előbb végre kellene hajtani.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

33. jövőkép: Az idős ember egy erőforrás

Az ajánlás kapcsolódik még: 17. jövőkép: Ahol akarat van, ott munka is van, 50. jövőkép: Az EU és a családalapítás és családfenntartás segítése

18. A tömegközlekedéshez való hozzájutást segítő technikai és társadalmi innovációk

A javaslat leírása

Támogatni kell az innovációkat a környezetbarát tömegközlekedés érdekében úgy, hogy az emberek hozzájuthassanak a közösség tulajdonában lévő, közösen használt közlekedési eszközökhöz és hálózatokhoz.

Támogatni kell a technikai és a társadalmi innovációkat, hogy az emberek egy intelligens és interaktív hálózaton keresztül könnyen hozzájuthassanak a közlekedési eszközökhöz, mind a hagyományos tömegközlekedési eszközökhöz, mind a közösségi járművekhez (például közösségi autókhoz). Ez a szerves, intelligens, élő és alkalmazkodni képes rendszer* rugalmas, utasbarát és környezetbarát módon működik mind a helyi, mind az országok közötti utazásoknál. Az új innovációk javítják a gazdasági termelékenységet, mert csökkentik a munka és az otthon közötti utazást, és erősítik a társadalmi befogadást, mert a szociálisan hátrányos helyzetű csoportok számára is lehetővé teszik a mobilitást.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Ez az elképzelés nagyon újszerű és innovatív, mert felhasználja a mesterséges intelligenciát a technikai és társadalmi újításhoz, miközben környezetbarátabbá teszi a tömegközlekedést.

- **Fontosság**

Nagyon lényeges, mert megoldja a közlekedés problémáinak egy részét és ösztönzi a környezetbarát járművek kutatását, mert új technológiákat tesz szükségessé. Társadalmi problémákat is megold, például ott, ahol nincs jó közlekedés vagy ha vészhelyzet áll elő. A gyorsabb közlekedés növeli a termelékenységet. És erősíti a társadalmi befogadást is azáltal, hogy a hátrányos helyzetű emberek számára lehetővé teszi a mobilitást, akik így nem lesznek elzárva olyan munkahelyektől, lehetőségektől és emberektől, ahova utazni kell.

- **Időzítés**

Nagyon fontos, mielőbb végre kell hajtani. Az elképzelés már megvan és a tudományos, technológiai megoldások is rendelkezésünkre állnak.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

35. jövőkép: Környezetvédelmi szempontból megbízható közlekedés egész Európában

19. Avatarok kifejlesztése, akik az egyén fizikailag távoli helyetteseként tudnak cselekedni

A javaslat leírása

Az avatarok például gondját viselik a házamnak, a birkáimnak, amíg én nyaralni megyek. Vagy elutazhat helyettem a Mount Everestre, hogy élményeket gyűjtsön, például hogy milyen a levegő illata ott fent és milyen érzés a hegyekben lenni. Ezeknél az avataroknál meg kell oldani az agy és a gép közötti kommunikációt, például az illatok és az ízek miatt.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Elégé új dolog.

- **Fontosság**

Nagyon lényeges most, lehetőséget nyújt arra, hogy az embereknek ne kelljen utazni vagy veszélyes helyzetekbe kerülni.

- **Időzítés**

Nagyon sok kutatási kérdést vet fel, nem csak technikai jellegűeket (mint a hitelesség, megbízhatóság). Foglalkozni kell a jogi vonatkozásaival (például az identitáslopás), a biztosítási ügyekkel és a társadalmi kérdésekkel is (például az emberi kapcsolatokkal).

Szükségünk lesz például avatar-etikára vagy jogszabályokra az avatar-bűncselekményekről?

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

36. jövőkép: A tömegtájékoztatás szerepét átveszik a tájékozódó tömegek

20. **Növények és technikák kikísérletezése vagy kiválasztása a szélsőséges éghajlatú területekre**

A javaslat leírása

Szükségünk van olyan növényekre, amelyeket nedves vagy száraz területeken lehet termesztetni, elviselik a szélsőséges éghajlati viszonyokat és ellenállók a kártevőkkel szemben. Ez azt jelenti, hogy genetikailag módosított növényekre van szükség ahelyett, hogy vegyszerezzük a termőföldeket. Szükségünk van olyan technológiára is, amellyel csökkenthetjük az erőforrások használatát, valamint olyan szervezésre és irányításra, amely lehetővé teszi a zárt ciklusok* megvalósítását.

A probléma

Erősíteni kell a fenntarthatóságot, miközben olyan eszközök kifejlesztésére is szükségünk van, amelyek lehetővé teszik, hogy élelemmel lássuk el a világ népességét, amely 2050-re várhatóan a mostaninak a kétszeresére növekszik. Ezért ösztönözni kell olyan új növényfajták nemesítésének és termesztésének kutatását, amelyekkel csökkenteni lehet az erőforrások felhasználását, a trágyázást és a rovarirtók használatát, meg lehet állítani az elsivatagosodást, és amelyek lehetővé teszik, hogy újra benépesüljenek és művelhetők legyenek a sivatagossá vált és a nedves földek, területek is.

Újfajta növények és technológiák szükségese

1. olyan növényeket kell nemesíteni, amelyekkel meg lehet szüntetni a rovarirtószerek használatát, vagy olyan növényekkel, amelyek ellenállnak a kártevőknek, vagy olyanokkal, amelyek megvédenek más termesztett növényeket
2. megfelelő növényekre van szükségünk a forró és száraz területekre, hogy ne kelljen öntözni
3. olyan növények kelljenek, amelyek kibírják a hatalmas esőzéseket
4. az energiafelhasználást csökkentő technológiákra van szükség, például gyomláló robotokra
5. biofinomítókra* van szükség, hogy az ásványi anyagokat visszajuttathassuk a talajba, és hogy újrahasznosíthassuk a bioenergiát

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**
Ez nem új, az elképzéseket már kidolgozták, de több erőfeszítést és erőforrást kell fordítani rá.
- **Fontosság**
Nagyon lényeges a globális felmelegedés csökkentéséhez és a növekvő népesség élelmezéséhez.
- **Időzítés**
Már szerepelt a 7. keretprogramban*, de nem foglalkoztak vele elég magas szinten. Ez a téma benne lesz a közös programokban*, és komoly szerepet kell kapnia a 8. keretprogramban*.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

39. jövőkép: Fenntartható az élelmiszer-termelés az EU-ban

21. A bevándorlók és menekültek elismerésének politikája

A javaslat leírása

Az európai bevándorlási és menekültpolitikában jelenleg túl nagy hangsúlyt kap a fenyegetés. A vándorlással kapcsolatos megértőbb látásmód segítene abban, hogy a polgárok megértsék: a bevándorlás nemcsak veszélyt jelent, hanem gazdagítja is őket. Ahhoz, hogy megváltoztassuk az emberek és a bürokrácia gondolkodásmódját a bevándorlók (mint emberi lények) megítélésével kapcsolatban, és hogy jobban megértsék a vándorlási folyamatokat (azt is, hogy miért hagyják el sokan Európát), össze kell hangolni az oktatási, a kulturális, a bevándorlási és a médiapolitikát. Máshogy látnánk és többet értenénk meg a migrációs folyamatokból, ha elindulhatna egy egész Európát lefedő kutatási program arról, hogy milyen szerepe volt az elvándorlásnak a történelemben és mi a szerepe most. Tudatosítani kell, hogy a többnyelvű kultúra értéket jelent, és hogy emberibbé kellene tenni az uniós bevándorláspolitikát.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Teljesen új dolog úgy tekinteni a bevándorlásra, mint egy politikai szempontból pozitív folyamatra (például a schengeni szabályok nagyrészt az ellenőrzésre koncentrálnak)

- **Fontosság**

Támogatni kell a multikulturalizmust, hogy erős legyen a társadalmi kohézió, összetartozás Európában.

- **Időzítés**

Ez egy lassú, történelmi folyamat, amelynek most kellene elkezdődnie ahhoz, hogy érezni lehessen a hatását már az elkövetkező néhány évben.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

40. jövőkép: A nyelv és a kultúra megerősítése

22. A biofinomítók* használatának ösztönzése

A javaslat leírása

Biofinomítókra* van szükség, hogy természetes alapú, biológiai úton lebomló vegyi anyagokat tudjunk előállítani, és ki tudjuk váltani a fosszilis alapú vegyszereket.

A fosszilis erőforrások kimerülése nemcsak az energiaforrások szempontjából lényeges kérdés, hanem az olyan nyersanyagok kimerülése miatt is, amelyekből vegyi anyagokat állítunk elő, például az élelmiszer-összetevők, a csomagolóanyagok, a biciklik és autók gumijai, a különböző gyógyszerek stb. Megújuló anyagokra van szükségünk a fosszilis nyersanyagok helyettesítésére, valamint olyan technológiára, amely fenntartható és biológiai úton lebomló formában képes előállítani a szükséges anyagokat. Ez a technológia a biofinomító*, és a kutatásokat európai és nemzeti szinten is el kell indítani. Annak érdekében, hogy csökkentsük a biohulladékok szállítását, a biofinomítók különböző méretűek lehetnek: kis helyi biofinomítók végezhetnék el a biohulladék feldolgozásának első fázisát, tehát ott helyben, ahol a hulladék keletkezett. Az így kinyert vegyi anyagokat aztán nagyobb erőművekbe szállítják, ahol további nyersanyagokat készítenek belőlük (például kerékgumit vagy csomagolóanyagot). A helyi biofinomítók bioenergiát* is termelhetnének, amelyet helyben tárolnának, és így csökkenthetnék a külső energiaforrások használatát a mezőgazdaságban vagy a függést az erőművektől. Ezen túl pufferként* is használhatnák ezt az eltárolt energiát arra az időszakra, amikor a megújuló energiaforrások, például a szél- vagy a napenergia nem elegendő.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

A biofinomító* nem új ötlet, de még nagyon gyerekcipőben jár, nincs kidolgozva.

- **Fontosság**

Ez a javaslat rendkívül fontos, hiszen kimerülőben vannak a fosszilis, szénalapú erőforrások. És a megújuló energiaforrások használatával mérsékelni lehetne a globális felmelegedést.

- **Időzítés**

A biofinomítók* már szerepelnek a 7. keretprogramban* és az USA kutatási programjaiban, de nagyobb hangsúlyt kellene hogy kapjon a 8. keretprogramban* és az európai országok saját kutatásaiban is.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

44. jövőkép: Legyőztük a legrosszabb környezeti veszélyeket

23. A legjobb finn megoldások elterjesztése és felhasználása más országokban

A javaslat leírása

A finn tudomány és technológia döntéshozói bemutatják a finn innovációs siker eredményeit, más uniós tagállamok véleményezik, rámutatnak a gyenge pontjaira és kiegészítéseket vagy alternatív megoldásokat javasolnak.

A finn innovációs sikereket mint legjobb gyakorlatot* be kell mutatni, más uniós országoknak pedig véleményezni kell. Az ötletek cseréje, megosztása a politikai döntéshozatalt is rugalmasabbá teszi. Minthogy a technológia folyamatosan fejlődik, ezért szükség van a politika látásmódjának, a politikai intézményeknek és az innovatív magáncégeknek, szervezeteknek is a folyamatos változásra, megújulásra. Ezért a finn legjobb gyakorlatok* bemutatása után az egyes országok innovációpolitikával foglalkozó politikusainak uniós szinten meg kellene vitatni, véleményt kellene mondani ezekről az újításokról. Ezzel meg lehetne találni a finn innovációs politika gyengeségeit is, és az ötletek kicserélésével, megosztásával új gondolatok és új legjobb gyakorlatok* születhetnének meg.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

A javaslat újdonsága, hogy ráirányítja a figyelmet arra, hogyan lehet a finnekhez hasonló legjobb gyakorlatokat* megismerni.

- **Fontosság**

A gazdasági és a társadalmi rendszer egyre jobban függ a kutatásoktól és fejlesztésektől. Ezért az új dolgok megtanulása alapvető előfeltétel ahhoz, hogy az Unió ne maradjon le versenytársaitól a tudományokban. Segít elterjeszteni a jó példákat, miközben biztosítja, hogy legyen benne európaiak által teremtett érték. Egy ilyen típusú párbeszéd segíteni fog az egyes országok innovációról döntő politikusainak, hogy új, inspiráló ötleteket kapjanak.

- **Időzítés**

Azonnal (a 8. keretprogramban*).

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

45. jövőkép: Finnország úttörő az innovációban

24. Menjünk és fedezzük fel újra a vidéket!

A javaslat leírása

Napjainkban a vidék fontos helyszíne lehet a különböző tapasztalatok megszerzésének, a gyakorlati oktatásnak és a távmunkának. Bár az emberek folyamatosan elhagyják a kis vidéki településeket és a városba költöznek, és nem gondolnak arra, hogy mi lesz az élelemtermeléssel a jövőben. Ezért intézkedéseket kell hozni azért hogy a vidéki élet vonzóbb legyen, különösen a fiatal emberek számára, és olyan infrastruktúrájuk legyen, amely kielégíti az idős emberek igényeit is. Jövőkutatással* új jövőképet kell kidolgozni a vidék jövőjéről, fejlesztéséről, és új látásmódot kell kialakítani arról, hogy milyen szerepe van a vidéknek a modern világban. A kutatás rámutathat a vidék gazdasági és kulturális előnyeire, amelyek az ott élő embereket termelő, ipari, üzleti és szolgáltató munkához juttathatják. Külön kutatásokat lehetne szentelni a következő témáknak:

- közlekedési hálózatok az egyéni mobilitáshoz
- kulturális és politikai élet vidéken
- új foglalkoztatási lehetőségek
- fenntartani az egyensúlyt a termelés és a rekreáció között

A mezőgazdasági termelés fejlesztésénél figyelembe kell venni a környezetvédelmi szempontokat: a zárt ciklusok* lehetőségeit, a természeti erőforrások kiegyensúlyozott használatát helyi szinten, a műtrágyázást, az energiafelhasználást, a kis helyi termelési egységeket, mint például a biofinomítók*. Ezen kívül a rekreáció és a szabadidős tevékenységek is fontosak a fiatalok vidékre csábításában.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Már vannak olyan programok, amelyek támogatják a vidéki életet, segítik a vidék gazdasági túlélését, de ezek a programok nagyrészt helyi szinten maradnak, pedig nemzeti és európai szinten is szükség lenne rájuk.

- **Fontosság**

A vidéki életmód támogatása minden európai polgár számára lényeges. Fontos, hogy biztosítani tudjuk az egyre nagyobb népesség élelmezését.

- **Időzítés**

A 8. keretprogram* megfelelő keretet nyújtana ezeknek az intézkedéseknek és a jövőkutatásnak*.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

49. jövőkép: Menjünk vidékre!

25. Integrált európai szakpolitikák a munka megosztásáról

A javaslat leírása

A népesség növekedése, az elöregedés és a növekvő termékenység azt a kockázatot hordozza, hogy a munkát a jövőben új és radikálisan más módokon kell elosztani. Emiatt szükség van a munka és a jövedelem újfajta értelmezésére és modelljeire, integrált szakpolitikákra európai szinten, valamint a munka, a foglalkoztatás, a megélhetés és az életmód új modelljeinek kutatására. A meglévő modelleket meg kell vizsgálni és összehasonlítani egymással, például a japán nők szövetkezeti együttműködését, amelynek keretében egymillió nő segíti egymást (például a gyermeknevelésben) és hoz létre új rendszert a kölcsönös segítségnyújtásra és az együttműködésre.

Szociológiai, filozófiai, közgazdaság-tudományi kutatást kell végezni és érveket kell kidolgozni a jövőbeni európai munka és életmód felülvizsgálatára úgy, hogy a munka összekapcsolódjon a pénzkeresettel. Egy ilyen kutatásnak az emberi élet különböző dimenzióit kell figyelembe vennie: a munka, a család, a szabadidő, a pihenés, az értékek, a lelki fejlődés, a technológiai kommunikáció és az interakció.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Vannak munkával és foglalkoztatással foglalkozó kutatások, de az európai kormányzás szintjén hiányoznak ezek a modellek.

- **Fontosság**

Azért, hogy meg tudjuk őrizni a munka, a szabadidő és az élethossziglani tanulás közötti egyre nehezebben fenntartható egyensúlyt, fontos, hogy tanulmányozzuk a foglalkoztatás új modelljeit, lehetőségeit.

- **Időzítés**

A munka módja, a szabadidős tevékenységek eltöltése és a strukturális folyamatok, trendek fokozatosan változnak, de fontos, hogy beavatkozzunk, mielőtt a problémák kezelhetetlenné válnának.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

53. jövőkép: Egy boldog nap – 2045. április 16. kedd

26. Hatékony városi infrastruktúra a többgenerációs életstílus támogatásához

A javaslat leírása

Biztosítani kell a hagyományos családmódel jövöbeni túlélésének lehetőségeit. Támogatni kell olyan kommunikációs és mobiltechnológiák fejlesztését, amelyek segítenek a családi értékstruktúrák fenntartásában. Támogatni kell a városi tervezést és az infrastrukturális fejlesztéseket, amelyek barátságos környezetet biztosítanak a nagycsaládoknak és kielégíthetik a családi életciklus során változó szükségleteiket.

Az „élő laboratórium” megközelítés* segíthet a többgenerációs családon belüli kapcsolatok fenntartásában és megerősítésében.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Választ ad a kihívásokra, amelyeket a magasabb várható átlagos élettartam és a családi struktúrák fenntartásának igénye idéz elő.

- **Fontosság**

A társadalmak elöregedése miatt nagyon meredeken emelkednek a költségek. Ez azt jelenti, hogy a költségek hatékonyabb felhasználása együtt járhat a családi struktúrák fenntartásának humanisztikus elképzelésével a vegyes életkorú családok korában.

- **Időzítés**

Ezeket az igényeket mindenképpen figyelembe kell venni a társadalom- és bölcsészettudományi (SSH*) kutatás, az infokommunikációs technológiák és a közgazdaság-tudományi kutatások során a 8. keretprogramban*.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

56. jövőkép: Hagyományos, többgenerációs családmódel az Unióban

27. **Bátorítani a nyugdíjasok munkavégzését a vállalatirányításban***

A javaslat leírása

Bátorítani kell az időstanácsok és hálózataik létrehozását a vállalatirányításban*. A vállalatirányítási kódexben szerepelnie kell az idősek munkavégzéséről szóló beszámolóknak és az egykori munkavállalókkal való együttműködés különböző formáinak.

Ösztönözni kell az európai vállalatokat, hogy létrehozzák az Idősek Tanácsát a cégen belül, így a tanácsadó testületeikben fel tudják használni egykori alkalmazottaik tudását és tapasztalatát. A vállalatirányításban a tudás felhalmozásának kiemelt szerepet kell kapnia.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Már vannak előzetes megbeszélések erről a témáról. Az idősek (az egykori dolgozók, akik mostanra nyugdíjasok) munkavégzése előfordul ugyan a vállalatok irányításában, de ennek nincsen szervezett formája.

- **Fontosság**

A mostani előregedő társadalmakban hatalmas mennyiségű tudásvész el akkor, amikor a nyugdíjazott alkalmazottak elhagyják a céget. Egy versenyképes tudásalapú társadalom nem engedhet meg magának ilyen veszteséget.

- **Időzítés**

Fel kell venni a 8. keretprogram* kiemelt témái (prioritásai) közé.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

59. jövőkép: Nyugodt időskor – aktívan

28. Világméretű együttműködés az űrtechnológiában

A javaslat leírása

Közlekedés az űrben, a Föld körül és más bolygókra. Ösztönözni kell egy megfelelő pénzügyi háttérrel rendelkező nemzetközi összefogás létrehozását az űrutazás és a más bolygókon való élet lehetőségeinek fejlesztésére. A végső ambiciózus cél annak elősegítése lenne, hogy más bolygókon is megjelenhessen az emberi élet.

Cím: Itt vagyunk, hogy induljunk!

Az űrfelfedezés túl nagy, összetett és drága kutatási terület ahhoz, hogy egyes országok vagy országcsoportok, mint például az EU foglalkozzon vele. A dolog jellegéből adódóan világméretű összefogásra van szükség. Egy másik lényeges szempontból is széles értelemben vett nemzetközi ügyről van szó: a földi életet fenyegető veszélyek hosszú távon mindannyiunkat érinteni fognak, ezért közös nemzetközi megoldást kell találni arra, ha el kell majd hagynunk ezt a bolygót. Az 1960-as évek űrprogramjához hasonlóan széleskörű társadalmi támogatásra van szükség egy új megaprogramhoz azzal a céllal, hogy hosszú távon biztosítsuk az emberi kultúra túlélését akkor is, amikor majd megsemmisül a bolygó. A világméretű kutatási összefogással biztosítani lehet, hogy a világ országai megosztják egymással az eredményeket. Úgy gondoljuk, hogy ez olyan sikeres lehetne, mint az 1960-as évek űrprogramja, és hasznot hozna mindannyiunk számára.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Ez új program, most még nincs ilyen. Ráépülhet a meglévő együttműködésekre, mint például a Nemzetközi Űrállomás, de jóval túlmutat a jelenleg működő szervezeteken.

- **Fontosság**

Ez a legfontosabb dolgok közé tartozik. Ha nem teszünk valamit most nemzetközi szinten, akkor arra számíthatunk, hogy az elitcsoportok (valószínűleg magánvagyonnal rendelkező, nagyon gazdag és befolyásos elitcsoportok) kialakítják a saját jövőjüket a többiek kárára, tehát az egész emberiség nem élvezheti az erőfeszítések gyümölcsét.

- **Időzítés**

Most kell cselekednünk, hogy az embereket bevonhassuk a tervezés nagyon korai szakaszába arról az elkerülhetetlen tényről, hogy a jövőben a Földön kívül kell majd élni, és annak eldöntéséről, hogy milyen legyen majd ez a jövő. Ezeket a dolgokat most kell elkezdni.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

60. jövőkép: Űr-felfedező utak a jövő megoldásaiért

29. Kutatási projekt a globális kormányzásról

A javaslat leírása

Kutatni kell, hogy mik a feltételei az igazságos és békés világ érdekében tevékenykedő, országok feletti kormányzás létrehozásának. Elsőként az uniós intézményeket kell megvizsgálni.

A 8. keretprogramnak* oktatási és csereprogramokat kell indítani a világpolgári identitás megteremtése érdekében, és meg kell vizsgálni a meglévő jogszabályi kereteket.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Ez az elképzelés központi jelentőségű a nyugati gondolkodási hagyományokban.

- **Fontosság**

Minden kormány azt vallja, hogy a világbéke a legfontosabb kérdés az emberiség számára.

- **Időzítés**

Amilyen gyorsan csak lehet, el kell indítani a kutatásokat.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

63. jövőkép: Egy fényesebb jövő – vagy csak egy álom?

30. Az ember és gép közötti közvetítés kutatása

A javaslat leírása

Természetes módon hozzá lehet jutni az infokommunikációs technológiákhoz az emberi kommunikációs csatornákon és agyi közvetítéssel. Elsőként a strukturálatlan adatokat (például a gesztusok, a videók, a nyelv) kell feldolgozni, aztán továbbküldeni az agynak agyi közvetítő eszközzel, ami segíti, de nem helyettesíti az eredeti információ megértését.

Manapság korlátozottan jutunk hozzá az infokommunikációs technológiákhoz, szolgáltatásokhoz, mert az emberi érzékszervek nem tudják befogadni ezt az óriási információáradatot. Az ember és a gép közötti közvetítés fejlesztheti az agy kommunikációs lehetőségeit. Az ember és gép közötti közvetítéssel az agy a mostaninál több információt tud összegyűjteni és elemezni. Ennek megvalósításához arra van szükség, hogy számítógéppel feldolgozzuk a strukturálatlan adatokat (a gesztusokat, a videót, a nyelvet). Az információátvitel most úgy történik, hogy a technika csupán hangos és képi információk átadását teszi lehetővé. Azért, hogy kiterjesszük az érzékszervek képességét az információk befogadására, ahogy sok infokommunikációs jövőkép javasolja, ki kell fejleszteni az ember és gép közötti új közvetítési formákat. Ideális esetben ez a közvetítő eszköz az aggyal van összeköttetésben, de nem kell beültetni az agyba. Ehhez nemcsak sok technikai, de társadalmi és etikai (egészségügyi és biztonsági) kérdést is meg kell vizsgálni. Az ember és gép közötti közvetítés segíti az információk megértését és nagyban növeli a kommunikáció hatékonyságát, de nem fog az agy elemző és értelmező képességei helyébe lépni. Az agy felé való közvetítés első lépésben kábelen keresztül történhet, de később vezeték nélküli kommunikációval valósul majd meg.

A szakértők értékelése a javaslatról

- **Újdonság**

Az emberi agy felé való közvetítés kutatása a beültetésre, implantátumokra koncentrál. Újdonság lenne fejleszteni az érzékszervi információik átvitelét az agyba implantátumok, beültetett eszközök nélkül.

- **Fontosság**

Ez a kutatás az infokommunikációs technológiák használatának új lehetőségeit nyitja meg, de terápiás célokra és az emberi érzékszervek jobb megismeréséhez is hasznos. Ez a javaslat nagyon lényeges, mert segíti az információk technológiákhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutást, és nagyobb mennyiségű információ feldolgozását teszi lehetővé az agy számára.

- **Időzítés**

Ez hosszú távú dolog, de ahhoz, hogy 2050-re megvalósuljon, már most el kell kezdeni a kutatást. Ez a kutatás több olyan, a polgárok által megfogalmazott jövőkép megvalósulásához fontos, amely infokommunikációs technológiákhoz kapcsolódik.

A javaslat alapjául szolgáló jövőkép

69. jövőkép: Könnyen és mindenhol hozzájutunk a szolgáltatásokhoz az infokommunikációs technológiákkal

A 32 jövőkép rövidített változata – ezek alapján fogalmazták meg a 30 szakpolitikai javaslatot

7. Méltósággal lehessen meghalni egy segítővel, a család és a rokonok körében

Az előregedő társadalomban nagyon fontos az elmúlás folyamata. A haldoklóba beültetnek egy chip implantátumot, hogy kövessék a meghalás folyamatát és vizsgálni tudják a szakemberek. Mindenki kérheti a hospice munkatársainak segítségét, a gyászolók megosztják egymással a tapasztalataikat.

9. A fogyatékos emberek teljes értékű tagjai a társadalomnak

A fogyatékos embereknek könnyű a közlekedés, minden akadálymentes és hozzájutnak a szükséges eszközökhöz. Fogyatékos és ép emberek együtt dolgoznak a munkahelyeken. Az orvostudomány csökkenteni vagy megelőzni tudja a fogyatékoságot már az embrióknál.

10. Tévével az európai identitás megteremtéséért

A független, hirdetésmentes EU-s köztvévé erősíti az uniós polgárok összetartozás-érzését. Mindig máshonnan sugározzák a műsort az EU összes nyelvén, és bemutatják a helyi sajátosságokat. A tévés fórumokon beszélgethetnek egymással az emberek, például a főzős műsorok alatt webkamerával mutathatják meg egymásnak, hogy hogy sikerült az étel.

11. Halálútlevél

Egy tíz évre szóló útlevéllel mindenki maga dönthet a saját haláláról passzív eutanázia formájában. Ingyen és egyszerűen meg lehet hosszabbítani, ha lejárt, és benne van, hogy milyen feltételek esetén szabad alkalmazni.

12. Okos-társadalom (digitalizálódó világ, okos-környezet)

A mindennapi teendőket robotok és a modern technika segíti. A hűtőszekrény jelzi, ha valami elfogyott és rendelni kell, a ruhásszekrény kiválasztja, hogy mi felel meg az időjárás-előrejelzésnek, a fürdőkád megtelik vízzel, mire hazaérünk, a vacsora megfő amíg fürdünk. Ezeket előre be tudjuk programozni egy személyes adatainkat is tároló csipes karkötővel.

13. Végtelen energia (nincs függés a fosszilis energiahordozóktól; helyben, környezetbarát módon állítják elő az energiát)

Minden lakóház maga állítja elő a szükséges energiát, például napkollektorral, szélturbinával stb. Nincs többé szükség fosszilis energiahordozókra. A napenergiát egy föld alatti víztartályban tárolják, és ezzel fűtik a házat. Az autók otthon feltölthető elektromos motorral működnek, nem háborúzunk többet az olajért.

17. Ahol akarat van, ott munka is van (Munka mindenkinek. Egy jövőkép a munka és a magánélet közti egyensúlyról, az önkéntes munkáról és a teljes foglalkoztatásról)

A munkákat hatékonyabban osztják el, ezért mindenkinek jut. Támogatják az önkéntes munkát, például kedvező biztosítással, utazási támogatással. Az is kap fizetést, aki otthon marad a gyerekeivel, a munkanap hossza pedig a családi helyzettől, egyéni választástól függ.

19. Tégy emberré! (Egy álom az egészségről és a wellnessről, a technikáról és az erkölcsről)

Javul az életminőség, mert a technika egyre nagyobb szerepet kap, például a genetikában, az őssejtkutatásban, a klónozásban. Figyelembe veszik az erkölcsi szempontokat, az egyes ember mindig szabadon dönthet. Az emberi kapcsolatokat is segíti a technika, például az internetes telefonálással (Skype) vagy a kórházban fekvő gyerekeknél megölelős robottal.

20. Egy modern európai város 2050-ben

A városokba keskeny magas épületeket építenek, hogy spóroljanak a földterülettel. Az épületeken zöld, virágokkal beültetett teraszok vannak, a házak között sétálóutcák és oázisok is vannak, a klímaváltozás miatt ugyanis nincsenek többé évszakok. A közlekedés zajmentes a szigetelt alagutaknak köszönhetően, és nem szennyezi a levegőt.

21. Bulgária – Európa kertje

Újra feléled a bolgárkertész-tradíció, és miután átálltak a környezetbarát és biotermelésre, Bulgária az EU egyik legfontosabb forrása gyümölcsből és zöldségből. Nincs többé szennyezett talaj vagy víz Bulgáriában, a Bizottság nagyon pozitívan értékeli a teljesítményét.

22. Ökotechnikai jövő

Mindent újrahasznosított anyagokból készítenek, például az előregedett számítógépekből újat gyártanak. A szemetet szelektíven gyűjtik, az „okos-kukák” rád szólnak, ha rosszat dobsz bele. Az erdők védelmében nem használunk papírt, villanykörték sincsenek, az autók vízzel és elektromossággal mennek. „Okos” elektromos cigarettát szívunk, ami nem káros az egészségre.

25. Kapcsolat a generációk, a tér és az idő között

A technika fejlődésének köszönhetően megszűnnek a tér- és időbeli korlátok, senkit nem választanak el többé a szeretteitől, ha távoli országokban kell is dolgozniuk. Az emberek élethosszabbító pirulákat szednek, jógáznak a tengerparton és harmóniában élnek a környezettel, uniós népszavazáson vesznek részt az interneten és idegen nyelveket tanulnak.

26. Egy Bulgária, egy Európa, egy világ – egy egész

Az egész világon béke és harmónia uralkodik, az emberek egyenlők és együttműködők. Bulgáriába sok turista jön a szép természeti környezet, a kulturális látnivalók és a jó szándékú emberek miatt, hiszen nincs többé rasszizmus.

27. Szófia – a zöld főváros

Szófia annak a példája Európában, hogy hogyan kell fejlődni egy zöld városnak. Az emberek elektromos autóval és biciklivel járnak, nincs környezetszennyezés, a város minden nagyobb útján fasor van. Nincsenek többé hő- és atomerőművek, helyettük naptornyokkal állítanak elő áramot napenergiából.

30. Afrikai körúton az EU elnöke

Afrika iparosodott, tudásalapú társadalommá vált, kiterjedt oktatási rendszerrel az alapfokútól az egyetemi képzésig. A népesség egészségügyi helyzete eléri az európai szintet, minden faluban vannak védőoltások. A népességgyarapodás megállt. Demokratikus rendszer van minden afrikai országban, jó a közlekedés is. A napenergiával működő gyorsvasúttal az EU elnöke útja során sok országba ellátogathat. A föld mélyéről felpumpálják a vizet, később újrahasznosítják.

31. Felelős állattenyésztés az EU-ban

Az állattartás során tiszteletben tartják az állatok természetes életmódját és szokásait. Nem tartják őket kis helyre bezárva, nem adnak nekik hormonokat és betegeség-megelőző szereket. Nem szállítják őket feleslegesen, mindig helyben vágják le őket. Az emberek kevesebb, de jobb minőségű húst fogyasztanak, az állattartók külön képzést kapnak és támogatást az EU-tól az ökológiailag és erkölcsileg tudatosabb állattartás érdekében.

32. Az EU az emberekért

Szoros párbeszéd van az EU és polgárai között, az emberek úgy érzik, hogy az EU odafigyel rájuk és meghallgatja a véleményüket. Továbbra is a nemzetállamhoz való kötődés a legerősebb, de van egy közös alapértékeken nyugvó európai közösségi érzés is. Néhány dologban egységesen lép fel az EU, mert hatékonyabb, mint ha minden ország külön küzdene polgárai jólétéért.

33. Az idős ember egy erőforrás

Az idős, nyugdíjas emberek nem ülnek otthon tétlenül, nem jelentenek terhet a társadalomnak, hanem éppen ellenkezőleg, fontos segítséget nyújtanak a családjuknak és az egész társadalomnak. A nagypapa például a munkahelyén a részmunkaidős rendszert irányítja, a nagymama az unokák nevelésében segít és tévétornát tart reggelenként. Az időskori betegségek gyógyítása sokat fejlődött, és mivel mindenki aktív, javult Európában az életminőség és az emberek hangulata.

35. Környezetvédelmi szempontból megbízható közlekedés egész Európában

2040-re környezettudatosan fogunk közlekedni Európában: biciklivel, elektromos autóval, elektromos busszal, villamossal és metróval. A tömegközlekedés a legvonzóbb választás, ezt használják a legtöbben, mert gyors, mindenhol elérhető és éjjel-nappal használható.

36. A tömegtájékoztatás szerepét átveszik a tájékozódó tömegek

A multimédiás eszközök annyira fejlettek, hogy semmilyen gazdasági, politikai vagy más érdek nem befolyásolja a médiát. Megmarad a nyelvi sokszínűség, fordítás segíti a kommunikációt. Egy krétai és egy norvég állattenyésztő meg tudja beszélni egymással a dolgait és tud segíteni egymásnak, és mivel a párbeszédük nyilvános, egy bolgár tudós is hozzá tud szólni.

39. Fenntartható az élelmiszer-termelés az EU-ban

A mezőgazdasági termelésben szabályos körforgás van: annyit termelnek, amennyit el is fogyasztanak. Nem használnak többé vegyszereket, irtószereket, mert a génmódosított növények ellenállnak a kártevőknek. A zöldséget, gyümölcsöt vagy akár a trágyát helyben szerezzük be, nem szennyezi a mezőgazdaság a környezetet, és nagy nemzeti parkok vannak. Az EU nem támogatja a pazarló, nem gazdaságos termelést.

40. A nyelv és a kultúra megerősítése

Sok bevándorló jön Európába az elöregedő népesség és csökkenő születés miatt. Az EU-ban meg kell határozni az asszimiláció egy minimális szintjét, főleg a nyelvtudás esetében, hogy ők is dolgozni, tanulni tudjanak, és érvényesíthessék a jogaikat. Megszűnik az EU-ban a filmek szinkronizálása, a feliratozás segíti a nyelvtudást és az olvasási készséget. Fejlődik a nyelvtanítás, például intelligens toll segíti a tanulót, ami felolvassa neki a szöveget. A kis nyelvek irodalmát lefordítják a nagy nyelvekre is.

42. Európa tévé

Létrejön ez közös európai közszolgálati adó, amin európai szempontból mutatják be a világ híreit. A hírműsorok mellett könnyebb témák is vannak, például utazási, zenei és kulturális műsorok, amelyekben a különböző európai országok mutatkoznak be. Az EU polgárai megtudhatják, hogy pontosan mit is csinálnak ott Brüsszelben, az interaktív közvélemény-kutatásoknak köszönhetően az EU-ban egyből megtudhatják, mit gondolnak a döntéseikről az emberek.

44. Legyőztük a legrosszabb környezeti veszélyeket

A globális felmelegedést korlátozni tudjuk és fenntartható marad a fejlődés az új közlekedési módoknak és az új technológiáknak köszönhetően. Csak olyan mérgező anyagokat szabad használni, amik biológiai úton lebomlanak. Mindenki egészségesebb, nem kerül olyan sokba az egészségügyi ellátórendszer.

45. Finnország úttörő az innovációban

Finnország az egyik legelismertebb az innovációk, az új fejlesztések területén. Ehhez komoly támogatást kap az oktatás, különösen az orvostudomány, a technika, a környezetvédelem esetében. Az új fejlesztésekhez egyenlően hozzáférnek a fejlett és a szegényebb országok. A találmányok fejlesztéséhez megbeszéléseket tartanak képzett és iskolázatlan emberek részvételével.

49. Menjünk vidékre!

Újra sok ember vidékre költözik, ahol egészségesebb az élet, több idő jut a személyes kapcsolatokra. A generációk együtt élnek és segítik egymást a mindennapokban. Jó a tömegközlekedés, de a technika lehetővé teszi a távmunkát is. Bizonyos szolgáltatások, például könyvtár, orvos, iskola „keréken gurul” a polgárokhoz, településről településre.

53. Egy boldog nap – 2045. április 16. kedd

Miután megszűntek a halálos betegségek és járványok, és jól működik az egészségügyi ellátás preventív funkciója, a várható élettartam 120-130 év. Az emberek heti négy napot dolgoznak, így a munkanélküliség szintje az Unióban 2 százalék alatt van. Nincs jelentős környezetszennyezés, diszkrimináció, társadalmi egyenlőtlenség. Az öregedés trendje megfordult: minden családban három gyerek van. A modern technológiák mindenhol jelen vannak: a madárscicsergéssel ébresztő robot, a mágnesvasút vagy az interaktív telefonkonferencia csak néhány példa a sok közül. A „világangol” hivatalos nyelv az Unióban.

56. Hagyományos, többgenerációs családmódel az Unióban

A többgenerációs család együtt él és működteti a saját ökoszisztémáját. Nagyapa napkollektort javít, nagymama biokertészkedik. Az iskolák a társadalom minden kisebbségét integrálják, például nemek, etnikai csoportok és mozgássérültek esetében. Tévéműsoroknak és egyéni uniós nyaralási csereprogramoknak köszönhetően az Unió polgárai tudják, hogy hogyan élnek az emberek más tagállamokban.

59. Nyugodt időskor – aktívan

Egységes Nyugdíj Rendszer van az Unióban, a nyugdíj fele az államtól, fele egyéni megtakarításból jön. Negyven éves kortól kötelező a szűrővizsgálat, 55 éves kortól kedvezménytel lehet látogatni a termálfürdőket. A nyugdíjasok aktívak maradnak: hetente egyszer részt vesznek egykori munkahelyükön az Idősek Tanácsában, és civil szervezeteknek végeznek önkéntes munkát. A felnőtt gyerekeket kötelezik arra, hogy anyagi lehetőségeik szerint járuljanak hozzá szüleik intézményi ellátásainak költségeihez.

60. Úr-felfedező utak a jövő megoldásaiért

Felfedezőutakat teszünk az űrbe, hogy új lakható helyeket találjunk, illetve lakhatóvá tegyük őket. Így megoldjuk a Föld túlnépesedését, és megmenthetjük az emberiséget bizonyos katasztrófáktól, például a Nap kihűlése, a harmadik világháború vagy a meteorok becsapódása.

63. Egy fényesebb jövő – vagy csak egy álom?

Az emberek és a népek összefogásával igazság, béke és nyugalom lesz a Földön. Az emberek legyőzik magukban az önzőséget és felelősséget éreznek azok iránt, akiket a társadalomban keletkező egyenlőtlenségek, igazságtalanságok sújtanak. A technikai újításokat megosztják egymással az országok.

69. Könnyen és mindenhol hozzájutunk a szolgáltatásokhoz az infokommunikációs technológiákkal

Egy láthatatlan technológiának köszönhetően hangvezérléssel lehet szolgáltatásokat igénybe venni, például lekérdezni a várható időjárást, tolmácsolást vagy felolvasást kérni, ajándékot vagy taxit rendelni, jegyet foglaltatni. Egy fülbe, fejbe – vagy ahogy az illető szeretné – helyezett készülék adja a választ.

Szótár

7. és 8. keretprogram

A keretprogram (angol rövidítése: FP) az Európai Unió legfontosabb eszköze a kutatás és a technológiai fejlődés támogatására azzal a céllal, hogy ösztönözze a növekedést, a versenyképességet és a foglalkoztatást Európában. A keretprogramokba beletartozik mindenfajta, kutatáshoz kapcsolódó tevékenység az Unióban. Különböző témákat és tudományterületeket fed le egy ilyen program, és mind kutatócsoportok, mind egyéni kutatók pályázhatnak támogatásra egy keretprogram büdtségéből. A 7. keretprogram a 2007 és 2013 közötti, a 8. az utána következő időszakra vonatkozik.

Bioenergia

Bioüzemanyagból vagy biológiailag lebomló anyagokból, például növényekből vagy szemétből származó energia. Fenntarthatóvá teszi az energiafelhasználást.

Biofinomító

A biofinomító alapjául szolgáló technológia nagyon hasonló az olajfinomítóhoz, csak biomasszából, például fából vagy cukornádból állítja elő az üzemanyagot vagy a vegyi anyagokat. Csökkenti a hulladék mennyiségét és fenntarthatóvá teszi a mezőgazdasági és az ipari termelést. Továbbá hozzájárul a véges fosszilis energiaforrások kiváltásához.

<http://en.wikipedia.org/wiki/Biorefinery> (németül)

Biotechnológia

A biotechnológia a biológia egyik részterülete és az élő organizmusok, valamint ezek alkotóelemeinek módosításával foglalkozik bizonyos emberi célok vagy technológiai alkalmazások érdekében, például a hibrid növények vagy a génmódosítás.

Cselekvéskutatás

„A cselekvéskutatás egyszerre próbál választ adni az emberek gyakorlati problémáira, aggodalmaira egy konkrét helyzetben és megfelelni a társadalomtudományos kutatások céljainak. Ezért a cselekvéskutatásnak kettős törekvése van: tanulmányozza a rendszert és közben együttműködik a rendszer szereplőivel azért, hogy egy közösen kívánatosnak tartott irányba megváltoztassák. Ez a kettős cél megköveteli, hogy a kutató és akiket tanulmányoz szorosan együttműködjenek, ez pedig erősíti a kutatási folyamat egyik legfontosabb elemét, az együtt-tanulást.” Rory O’Brian: An Overview of the Methodological Approach of Action Research (Áttekintés a cselekvéskutatás módszertani megközelítéséről)

EPTA-hálózat

Olyan szervezetek európai hálózata, amelyek a parlamenteknek adnak tanácsot az új tudományos eredmények és technológiák lehetséges társadalmi, gazdasági és környezeti hatásairól. A technológiai felmérés egy tudományos és interaktív kommunikáción alapuló folyamat, amelynek célja, hogy a tudomány és a technológia társadalmi hatásairól véleményt formáljanak a politikusok és a közvélemény.

<http://www.eptanetwork.org/>

Eutanázia

Az eutanázia egy szándékos beavatkozás, amelynek során az illető kifejezett kérésére véget vetnek az életének azért, hogy megszabadítsák az elviselhetetlen szenvedéstől. (Wikipedia)

„Élő laboratórium”, „élő laboratórium” megközelítés

Az „élő laboratórium” megközelítés olyan kutatási módszer, amelyet új technológiák kifejlesztésére vagy szakpolitikák kidolgozására használnak, és a vásárlók vagy a polgárok aktív részvételével zajlik. Olyan munkamódszert alkalmaz, amely az embereket felhasználóként és társszerzőként bevonja a teljes fejlesztési, kidolgozási folyamatba, figyelembe veszi a felhasználók igényeit, valamint a szolgáltatók munkafeltételeit. Általában technológiai fejlesztéseknél alkalmazzák az „élő laboratóriumot”, amikor egy új, még nem létező technológiai megoldást vagy készüléket mutatnak be a leendő vásárlóknak vagy a polgároknak, hogy véleményt mondjanak az új technológiai megoldásról. Ebben az esetben a szolgáltató vagy a döntéshozó és a vásárlók vagy a polgárok együtt dolgoznak és tervezik meg a jövő fejlesztéseit.

<http://www.lilan.org/en/Living-labs-description/>

Jövő kutatás

A jövő kutatás egy olyan módszer, amely úgy próbálja leírni, hogy mi történhet a jövőben, hogy csökkenti a bizonytalanság szintjét. A múlt és a jelen trendjeit is elemezni kell a jövő kutatás során, és nemcsak a nagy trendeket, hanem a változás csíráit, a gyenge jeleket is.

Közös programok

A közös programok az Európai Unió egy viszonylag új eszközét jelentik, céljuk az európai kutatási tevékenységek fejlesztése és erősítése. Abból az elképzelésből indult ki, hogy vannak olyan kutatási témák, amelyek az egész közösséget érintik, például az elöregedő társadalmak, és hogy egyes témák túl összetettek vagy tagállami szinten költséges a kutatásuk. Ezért minden tagállam önkéntes alapon összerakja a kutatási ötleteit, módszereit és eredményeit, és így mindannyian gazdagodnak a többiek tudásából és tapasztalatából. Minden évben kijelölnek három-öt témát, 2009-ben például a következőket: 1) mezőgazdaság, élelmiszerbiztonság és klímaváltozás; 2) egészséges étkezés az egészséges életért; 3) kulturális örökség és globális változás. A közös program mindazonáltal gyenge eszköznek számít amiatt, hogy a részvétel önkéntes alapon történik, és mert nem kap pénzügyi támogatást az Uniótól.

Legjobb gyakorlat

Olyan módszerek és technikák, amelyek következetesen jobb eredményt produkálnak, mint más eljárások, és amelyeket etalonnak szoktak használni és igyekeznek elérni. Ugyanakkor nincs olyan gyakorlat, amely mindenkinek minden helyzetben a legjobb lenne, és egyetlen legjobb megoldás sem marad sokáig a legjobb, hiszen az emberek folyamatosan új és jobb módszereket keresnek.

<http://www.businessdictionary.com/definition/best-practice.html>.

Politikai kultúra

Egy ország polgárainak a politikával kapcsolatos megközelítése, a politikai legitimitációról való felfogása és a politikai gyakorlat hagyományai.

Puffer (a megújuló energiával kapcsolatban)

Az előállított energiát a rendszerben tárolják és csak akkor használják fel, amikor más energiaforrásokból, például szél- vagy napenergiából kevés van. Energiabiztonságot nyújt a háztartások és az ipar számára és csökkenti az energiafelhasználást.

Rugalmas biztonság (flexicurity)

Az angol flexicurity kifejezés (a rugalmasság és biztonság szavak összetétele) jelentése: „...az állások, a foglalkoztatás, a jövedelmek és az összetett biztonság egy olyan szintje, amely a relatív gyenge helyzetben lévők munkaerő-piaci karrierjét és saját életében való előmenetelét segíti, valamint tartós és magas színvonalú munkaerő-piaci részvételt és társadalmi befogadást tesz lehetővé, miközben (külső és belső) számbeli, funkcionális és berrugalmasságot nyújt, ami lehetővé teszi a munkaerőpiacok (és az egyes vállalatok) számára az időszerű és megfelelő alkalmazkodást a változó feltételekhez annak érdekében, hogy fenntartsák és ösztönözzék a versenyképességet és a termelékenységet” (Wilthagen and Tros, 2004). Employment in Europe, 2006, European Commission (Foglalkoztatás Európában, 2006., Európai Bizottság)

Szakértői rendszerek

A szakértői rendszer egy számítógépes program, a mesterséges intelligencia alkalmazása. Tartalmaz egy tudáskészletet és a szabályokat, amelyek a tudáskészlettel és a bejövő adatokkal dolgoznak. A cél az emberi szakértők segítése a problémamegoldásban, de a hatékonysága az adatok és a szabályok minőségétől függ. Szakértői rendszereket használnak például az orvosi diagnózisok, a járművek útvonalának elkészítéséhez, valamint a biztosítások kiválasztásához.

Szerves, intelligens, élő (maguktól alkalmazkodó) hálózatok

A legtöbb esetben a magától alkalmazkodó hálózat egy olyan rendszer, amely a tanulási folyamat során a hálózaton keresztüláramló külső és belső információk alapján megváltoztatja a struktúráját. (Wikipedia)

Társadalom- és bölcsészettudomány (SSH)

Az SSH a társadalom- és bölcsészettudomány angol rövidítése és a 7. keretprogram* egyik nagy témacsoportja. Célja a közös európai kutatások támogatása ezeken a tudományterületeken. E kutatási tevékenységeket az Európai Unió pénzzel is támogatja, és néhány kulcsterületet előre meghatároznak a kutatások közül, hogy elősegítsék a közös európai megoldások megszületését a közös kihívásokra. Ezáltal kevésbé költségesen és hatékonyabban működik az európai kutatási infrastruktúra, mert az erőforrásokat összehangolják, a kutatók pedig közös tudáshoz jutnak arról, hogy milyen a kutatási kultúra más tagállamokban.

Vállalatirányítás

A vállalatirányítás folyamatok, szokások, szakpolitikák, jogszabályok és intézmények összességét jelenti, amelyek meghatározzák egy vállalat vagy cég irányítását, ügymenetét vagy ellenőrzését. A vállalatirányításhoz hozzátartozik az érintettek közötti kapcsolat és a vállalat vezetését meghatározó célok. A legfontosabb érintettek a részvényesek, az igazgatótanács, az alkalmazottak, a vásárlók vagy ügyfelek, a hitelezők, a beszállítók és általában véve az egész közösség.

Vállalatok társadalmi felelősségvállalása

„A vállalatok társadalmi felelősségvállalása folyamatos üzleti elkötelezettséget jelent az etikus viselkedés és a gazdasági fejlődés mellett úgy, hogy közben a vállalat javítja a dolgozók, a családjaik, a helyi közösség és általában az egész társadalom életminőségét.” Corporate Social Responsibility: Making Good Business Sense (Vállalatok társadalmi felelősségvállalása: Értelmet adni a jó üzletnek

<http://www.wbcds.org/DocRoot/IunSPdIKvmYH5HjbN4XC/csr2000.pdf>

Zárt ciklusok

A zárt ciklus azt jelenti, hogy a rendszer önfenntartó és újrahasznosítja az összes vagy a legtöbb olyan dolgot, amit előállított. A mezőgazdaság esetében arra az eljárásra utal, melynek során a hulladékot (növényeket és állati trágyát) újrafelhasználják a gazdálkodás során, csökkenti vagy megszünteti a megtermelt hulladékot, az energiafelhasználást és a vegyszerek használatát.